

En apèndix són ofertes les variants observades en tretze d'aquestes comèdies respecte als textos de les dues edicions acadèmiques; dues, però, de les obres contenen tantes variants, que el text de Gálvez pot considerar-se com un de nou i diferent dels anteriorment coneguts, i el Sr. Amezúa opta per no incloure'n les variants, car hauria hagut de reproduir les comèdies enterament.

El treball del Sr. A. G. de Amezúa representa una interessant aportació a la bibliografia sobre Lope de Vega.

Hortènsia CURELL

La Maya. Notas para su estudio en España, por ANGEL GONZÁLEZ PALENCIA y EUGENIO MELE. Madrid, Instituto Antonio de Nebrija (CSIC), 1944. 168 pàgs. («Biblioteca de Tradiciones Populares», VII.)

Els autors d'aquest llibre assenyalen, en la carta dedicatòria, la part que cada un d'ells ha tingut en la seva confecció. «Un erudito italiano recogió en sus lecturas algunas notas sobre *La Maya*, y las juntó en un fajo, que pasó a manos de un amigo suyo español, para que éste lo enriqueciese con nuevas ramas y flores. Acogió éste con agrado la invitación y añadió varias noticias de toda clase, especialmente en lo que toca a la supervivencia de estas fiestas todavía en la vida española.»

L'obra es compon de nou capítols de desigual extensió i d'un apèndix. El primer capítol estudia les festes de maig a l'Edat Mitjana, tot anotant els primers indicis en les literatures hispàniques, examinant les cançons per a ball i comparant la *Razón de Amor* del segle XIII amb el *cosante* de Diego Hurtado de Mendoza, de finals del XIV; el segon recull les referències a la *Maya* en el segle d'or castellà, amb apunts sobre la tradició humanista espanyola, sobre la *Maya* a la cort del duc de Calàbria Ferran d'Aragó i de la seva muller Germana de Foix, i sobre la *Maya* en la poesia dels humanistes; els capítols tercer, quart i cinquè són dedicats, respectivament, a Castella, a Navarra i a Portugal i Galícia, amb una descripció de la *Maya* a través dels temps i una enumeració de les referències i al·lusions que compareixen en el teatre castellà; el sisè s'ocupa de la festa de l'arbre de maig a Santander, Burgos i Salamanca, i de les enramades; el setè reproduceix diverses versions dels *mayos* (i alguna de les *marzas*), aplegades a Cuenca, serra d'Albarracín, Saragossa, Guadalajara, Toledo, Burgos, Santander i Andalusia, acompanyades de la versió recollida per Fernán Caballero i d'un romanç de Quevedo; el vuitè i el novè tracten dels *mayos* a les Canàries i a Puerto Rico. En l'apèndix es parla de les festes de maig a Tunis.

La sola enunciació del contingut d'aquests capítols ja ens indica el caràcter divers que el treball posseeix: d'una banda, història literàrio-cultural; de l'altra, folklore, literatura popular. La reconeguda personalitat dels Srs. González Palencia i Mele i el prestigi de què gaudeixen com a erudits documentats i escorcolladors infatigables queden novament confirmats amb aquesta publicació.

Els autors no pretenen d'ésser complets en llur estudi, com ens manifesten ells mateixos, cosa altrament ben difícil, si no impossible, en treballs d'aquesta mena. Tot i això, alguns capítols, singularment el segon, el tercer i el setè, contenen una notable abundància de dades i presenten, sobretot, una remarcable novetat; d'altres, en canvi, com els dedicats a Navarra, Portugal, les Canàries

i Puerto Rico, posen de manifest, amb l'uller breuetat, la manca d'informació dels autors pel que fa referència a aquestes regions.

Es de doldre que la impressió del llibre no hagi estat més vigilada. Són ben nombroses les errades tipogràfiques que salten als ulls, principalment en les cites bibliogràfiques en llengües estrangeres.

A un altre ordre d'inadvertències pertanyen els esments de trobadors amb el nom desfigurats: Arnaut de *Marvill* (pàg. 18 n.), en lloc de *Maroill* o *Maroïh*; *Giaufre* Rudel (pàg. 19 n.), amb grafia italianitzant per *Jaufre*; Amaneu *des Escas* (pàg. 19 n.), quan avui tothom està d'acord a escriure Amanieu *de Sescas*; un *trovador Ermenguan* (pàg. 22), que seria Matfre Ermengau; àdhuc el català Ramon Vidal de Besalú (pàg. 14 n.), el lloc d'origen del qual està escrit sota la forma provençal tanmateix equivocada *Bezadun* (correctament hauria estat *Bezaudun*).¹

No hi ha cap capítol en *La Maya* dedicat a Catalunya; com que els seus autors, de totes maneres, en parlar de la creu i de l'arbre de maig, en els capítols III i VI, respectivament, hi fan referència, recordem que aquests temes són tractats, amb indicacions bibliogràfiques, en el llibre de Joan Amades *Les diades populars catalanes*, II (Barcelona 1935), 25-31.

R. ARAMON i SERRA

MAURICIO DE IRIARTE, S. I.: *Genio y figura del iluminado maestro B. Ramón Lull*. Madrid, «Arbor», 1945. 68 pàgs. + v làms.

El present estudi, la base del qual són unes lliçons donades a l'Escola Lul·lística Mallorquina durant el curs 1944-45, és un assaig de caracterologia del Doctor Il·luminat, fundat en gran part sobre els trets psicològics que amb profusió ofereix la seva obra i sobre la vida coetània. És un treball de psicòleg, construït amb el mètode de les ciències experimentals, diferent, per tant, del que fins ara haviem fet els biògrafs de Lull. «Lo que pretendemos trazar», ens diu l'autor, «es una semblanza caracterológica, no biográfica. Por tanto, no seguimos el curso de su vida [de Lull] o de sus actividades de palabra o pluma. Tan sólo recogemos aquellos elementos, hechos o dichos, etc., que sean, como lo dice la palabra, característicos de la índole, o sea, los que tengan sentido caracterológico».

L'autor ordena els materials segons diversos punts de vista. Comença per les faccions i retrat de Lull; segueix amb l'examen de l'ambient en què s'educà, la conversió, actitud davant del món i els homes, tons temperamentals, tendències i aspiracions, afectivitat ciclotímica i crisis malencòniques, dots mentals, formes de religiositat, valors i exemplaritat de la seva vida.

L'obra del P. Iriarte ha estat feta amb gran seriositat, i algunes de les conclusions a què arriba són molt interessants de confrontar amb el que ens han dit els biògrafs de Lull. N'esmentarem algunes per via d'exemple. Fundant-se en un passatge del *Libre de Contemplació* (108, 13), ens diu el P. Iriarte (pàg. 20) que el canvi intern que motivà la conversió de Ramon no degué ésser tan sobtat

1. Així mateix el conegut tractadista del segle XIII André le Chapelain és citat en la pàg. 19 com *Andrea Cappella* (i, en nota, *Capellano*); si hom no el volia designar amb el seu nom francès o amb la forma llatina, s'hauria pogut posar en castellà.